

Darparu croesfan i gerddwyr ar yr A4042 yn Llanofer; ei gwneud yn ddiogel i ddefnyddwyr bysiau a gostwng y terfyn cyflymder.

Y Pwyllgor Deisebau | 20 Ionawr 2025
Petitions Committee | 20 January 2025

Cyfeirnod: SR24/10067-1

Rhif y ddeiseb: P-06-1487

Teitl y ddeiseb: Darparu croesfan i gerddwyr ar yr A4042 yn Llanofer; ei gwneud yn ddiogel i ddefnyddwyr bysiau a gostwng y terfyn cyflymder.

Geiriad y ddeiseb: Mae ffordd brysur yr A4042 yn teithio'n uniongyrchol trwy bentref treftadaeth Llanofer. Mae angen i drigolion ac ymwelwyr groesi'r ffordd i ddefnyddio'r gwasanaeth bws, cael mynediad at amwynder Camlas Mynwy ac Aberhonddu ac ymweld â gerddi enwog Llanofer sy'n agor i'r cyhoedd yn achlysurol drwy gydol y flwyddyn. Y terfyn cyflymder ar hyn o bryd yw 40mya. Mae trigolion o bob oedran yn teimlo'n anniogel wrth ddefnyddio'r gwasanaeth bws. Mae'r pentref yn denu ymwelwyr ar bob adeg o'r flwyddyn. Mae'r arosfannau bysiau wedi'u lleoli ger mynedfa'r ardd.

Mae Llanofer yn bentref yn Sir Fynwy sydd wedi'i drwytho mewn hanes Cymru. Gellir gweld cymeriad y pentref hwn drwy olygfa ei stryd. Mae'r ffordd sy'n mynd drwyddo yn droellog. Nodweddir yr adeiladau eu hunain gan y muriau oedd yn eu ffinio. Mae pob adeilad yn unigryw. Mae waliau cerrig hefyd yn ffinio Tŷ Llanofer a'r gerddi.

Mae Asiant Cefnffyrdd De Cymru wedi cydnabod perygl y ffordd droellog hon sydd â walïau cerrig ar bob ochr ac mae wedi gosod llinellau dwbl gwyn ar y lôn gerbydau i annog pobl i beidio â goddiweddyd.

Mae'r terfyn cyflymder yn parhau i fod yn 40mya. Mae'r arosfannau bysiau wedi'u lleoli ger y gatïau i erddi Llanofer. Mae traffig yn dod i mewn i'r pentref o'r de lle mae'r terfyn cyflymder cenedlaethol yn berthnasol - yn aml heb arafu digon. Mae'r terfyn cyflymder yn newid i 40mya dim ond tua 100 metr o'r arosfannau bysiau. Dyma lle mae'r angen mwyaf am groesfan a dyma fyddai'r lleoliad synhwyrol. Mae lorïau a thractorau mawr yn mynd drwy'r pentref. Mae'r walïau'n cael effaith twndis, ac mae'r tagfeydd yn sylweddol.

1. Y cefndir

Llywodraeth Cymru yw'r awdurdod priffyrdd ar gyfer cefnffordd yr A4042 yn ne Cymru. Asiant Cefnffyrdd De Cymru sy'n gyfrifol am weithredu a chynnal a chadw'r ffordd o ddydd i ddydd.

Dywed y deisebydd fod Asiant Cefnffyrdd De Cymru wedi "cydnabod perygl y ffordd droellog hon sydd â walïau cerrig ar bob ochr" ar yr A4042 drwy Llanofer. Mae'r deisebydd hefyd yn tynnu sylw at y ffaith bod angen i gerddwyr groesi'r ffordd i gyrraedd y safle bws lleol, ac nad yw'r arwyddion i leihau'r terfyn cyflymder o'r terfyn cenedlaethol yn bell o'r safle bws.

2. Camau gweithredu gan Lywodraeth Cymru

Yn ei lythyr at y Cadeirydd dyddiedig 5 Rhagfyr 2024, mae Ysgrifennydd y Cabinet dros Drafnidiaeth a Gogledd Cymru, Ken Skates AS yn dweud bod "diogelwch ar y ffyrdd yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru".

Dywed fod cyfarfod cychwynnol wedi'i drefnu i drafod y pryderon a godwyd, ac ar ôl hynny bydd mewn gwell sefyllfa i wneud sylwadau.

2.1. Diogelwch ar y ffyrdd

Yn 2013, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei Fframwaith diogelwch ffyrdd lle nododd dri tharged i wella diogelwch ar y ffyrdd o'i gymharu â'r llinell sylfaen gyfartalog ar gyfer 2004-2008, er mwyn sicrhau bod:

Darparu croesfan i gerddwyr ar yr A4042 yn Llanofer; ei gwneud yn ddiogel i ddefnyddwyr bysiau a gostwng y terfyn cyflymder.

- 40 y cant yn llai yn cael eu lladd a'u hanafu'n ddifrifol ar ffyrdd Cymru;
- 25 y cant yn llai o feicwyr modur yn cael eu lladd a'u hanafu'n ddifrifol ar ffyrdd Cymru; a
- 40 y cant yn llai o bobl ifanc (16-24 oed) yn cael eu lladd a'u hanafu'n ddifrifol ar ffyrdd Cymru.

Adolygwyd y Fframwaith Diogelwch Ffyrdd yn 2018. Mae'r Cynllun Cyflawni Cenedlaethol ar gyfer Trafnidiaeth presennol yn ymrwymo i:

... adolygu ein fframwaith diogelwch ar y ffyrdd er mwyn cefnogi ein dull Gweledigaeth Sero o ymdrin â diogelwch ar y ffyrdd, yn seiliedig ar y gred nad oes yr un farwolaeth nac anaf difrifol yn dderbyniol ar ffyrdd. Bydd hyn yn helpu i gyflawni ein rhwymedigaethau cyfreithiol o ran hygyrchedd a diogelwch fel awdurdod priffyrdd ac yn ategu ein gwaith ar deithio llesol, ailddyrannu gofod ffyrdd a therfynau cyflymder.

Yr amserlen a nodir ar gyfer y diweddariad yw 2022 i 2024 a daeth ymgyngoriad gan Lywodraeth Cymru ar y strategaeth newydd i ben ar 31 Ionawr 2024. Ym mis Tachwedd 2024, dywedodd yr Ysgrifennydd y Cabinet wrth y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith fod cyhoeddiad y strategaeth newydd wedi'i ohirio oherwydd:

...we're also in discussions with the UK Government over their proposals for a road safety strategy for England. So, we want to make sure that we have consistency across the border wherever possible when it comes to road safety, so those discussions are ongoing at this moment in time.

2.2. Terfynau cyflymder

Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n diweddarau ei chanllawiau o 2009 ar Osod Terfynau Cyflymder Lleol yng Nghymru yn sgil ei pholisi terfyn cyflymder 20mya yn ogystal â pholisïau eraill megis Net Sero Cymru a Strategaeth Drafnidiaeth Cymru.

Mewn papur a ddarparwyd i'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith ym mis Tachwedd 2024, cyfeiriodd Ysgrifennydd y Cabinet at adolygiad sydd ar y gweill o derfynau cyflymder ar y rhwydwaith cefnffyrdd. Dywedodd wrth y Pwyllgor hefyd:

...we're also looking at the possibility of having buffer speed limits...there are some sections where you can travel at the national speed limit and

then you immediately enter 20 mph. So, we're looking at whether buffer speed limits should be incorporated.

Fodd bynnag, mae'r adolygiad hwn yn ymwneud â ffyrdd sydd â therfyn cyflymder o naill ai 20mya neu 30mya ac felly mae'n ymddangos nad yw'n cynnwys y rhan yma o'r A4042.

3. Camau a gymerwyd gan Senedd Cymru

Er bod y Pwyllgor wedi trafod deisebau'n ymwneud â rhannau eraill o'r A4042 o'r blaen, nid yw'n ymddangos bod y Senedd wedi trafod pryderon ynghylch y lleoliad penodol hwn hyd yma.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.